

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΚΡΑΤ. ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ**

**Αθήνα, 2-3-2006
Αρ. Πρωτ. Π1/ 1105**

**Ταχ. Δ/ση : Πλ. Κάνιγγος
Ταχ. Κώδ. : 101 81 Αθήνα
Πληροφορίες :
Τηλέφωνο : 210 38 00 967
                  : 210 38 43 317
Fax : 210 38 33 809**

**ΠΡΟΣ:
Ως Πίνακας Διανομής**

**ΘΕΜΑ : «Εφαρμογή της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ για τις δημόσιες συμβάσεις
προμηθειών»**

Α' ΓΕΝΙΚΑ

Σας πληροφορούμε ότι η Οδηγία 2004/18 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31^{ης} Μαρτίου 2004 «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών» δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 30/4/2004 (L 134) με υποχρέωση ενσωμάτωσης έως τις 31/1/2006.

Σε υλοποίηση της ως άνω υποχρέωσης έχει καταρτιστεί σχέδιο Π.Δ/τος, το οποίο τέθηκε σε διαβούλευση και ήδη προωθείται η διαδικασία έκδοσής του.

Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ) η εφαρμογή των Οδηγιών είναι υποχρεωτική για τα Κράτη- Μέλη ακόμα και αν δεν ενσωματωθούν στο εθνικό δίκαιο εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, αρκεί οι διατάξεις τους να είναι εφαρμόσιμες, δηλαδή επαρκώς ακριβείς και απαλλαγμένες αιρέσεων (βλέπε απόφαση του ΔΕΚ επί της υποθέσεως C – 103/88, FRATELLI COSTANZO SPA κ.λ.π).

Προκειμένου να βοηθηθούν οι Υπηρεσίες μας αλλά και γενικότερα οι φορείς που ασχολούνται με τις συμβάσεις προμηθειών στην κατανόηση και εφαρμογή της νέας Οδηγίας, αναφερόμαστε με την παρούσα εγκύκλιό μας στις ρυθμίσεις της νέας αυτής

Οδηγίας, κατά το μέρος που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, επισημαίνοντας τις κυριότερες διαφορές της νέας Οδηγίας από την προισχύουσα 93/36/ΕΟΚ, η οποία έχει, ως γνωστό, ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο με το Π.Δ. 370/95.

Σε γενικές γραμμές με την Οδηγία 2004/18/ΕΚ:

α) Ενοποιούνται, συμπληρώνονται και κωδικοποιούνται οι διατάξεις των ισχυουσών μέχρι σήμερα Οδηγιών 93/37/ΕΟΚ (περί έργων), 93/36/ΕΟΚ (περί προμηθειών) και 92/50/ΕΟΚ (περί υπηρεσιών), οι οποίες και **καταργούνται ρητά** από 01-02-2006.

β) Εισάγονται μια σειρά από νέες διαδικασίες ανάθεσης, όπως η συμφωνία-πλαίσιο και ο ανταγωνιστικός διάλογος. Οι διαδικασίες αυτές μπορούν να εφαρμοσθούν από τα Κράτη - Μέλη, εφ' όσον βεβαίως συντρέχουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις. Επίσης, εισάγεται η δυνατότητα ανάθεσης των συμβάσεων με νέες ηλεκτρονικές τεχνικές (ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί, δυναμικά συστήματα αγορών).

γ) Ορίζονται πλέον ευθέως σε ΕΥΡΩ (αντί των Ειδικών Τραβηκτικών Δικαιωμάτων) τα όρια εφαρμογής της Οδηγίας στις συμβάσεις, τα οποία και θα αναπροσαρμόζονται κάθε δύο έτη, εάν παρίσταται ανάγκη.

δ) Εισάγεται διάταξη στη διαδικασία διεξαγωγής του διαγωνισμού που αφορά στην προσωπική κατάσταση του υποψηφίου ή του προσφέροντος και απαγγέλλει τον υποχρεωτικό αποκλεισμό του υποψηφίου ή του προσφέροντος που έχει καταδικασθεί τελεσίδικα για ορισμένα αδικήματα, ρητά κατονομαζόμενα στην οδηγία και

ε) Κριτήρια ανάθεσης παραμένουν η «χαμηλότερη τιμή» και η «πλέον συμφέρουσα προσφορά».

Με την παρούσα εγκύκλιο αναφερόμαστε όχι στο σύνολο των διατάξεων της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ αλλά μόνον σε όσες από αυτές έχουν εφαρμογή στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και επισημαίνουμε κυρίως:

- την αντιστοιχία των διατάξεων της νέας Οδηγίας με τις διατάξεις των Π.Δ. 370/1995 και Π.Δ. 105/2000, με τα οποία ενσωματώθηκαν οι προΐσχύουσες Οδηγίες 93/36/ΕΟΚ και 97/52/ΕΟΚ καθώς και

- την εισαγωγή νέων διατάξεων.

Β' ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟ

ΑΡΘΡΟ 1 Ορισμοί

Παρατίθενται οι ορισμοί. Δεν διαπιστώνονται εν γένει διαφορές των ορισμών της νέας Οδηγίας σε σχέση με τους ορισμούς της παλαιάς Οδηγίας περί δημοσίων προμηθειών (93/36/ΕΟΚ). Εισάγονται όμως νέοι ορισμοί για τις νέες μορφές διαγωνισμών (συμφωνία πλαίσιο, ανταγωνιστικός διάλογος, ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί κ.λ.π.).

ΑΡΘΡΟ 2 Αρχές που διέπουν τη σύναψη συμβάσεων

Νέα διάταξη που μεταφέρει σε επίπεδο Οδηγίας τις βασικές αρχές της Συνθήκης της ΕΟΚ που διέπουν τον ελεύθερο ανταγωνισμό, δηλαδή τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της αποφυγής των διακρίσεων και της διαφάνειας.

ΑΡΘΡΟ 3 Εκχώρηση ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων: ρήτρα αποφυγής διακρίσεων

Η διάταξη αυτή αντιστοιχεί κατά το νόημα στην **παρ. 5 του άρθρου 3 του Π.Δ. 370/1995.**

ΑΡΘΡΟ 4 Οικονομικοί φορείς

Η διάταξη αυτή αντιστοιχεί εν μέρει στο άρθρο **11 του Π.Δ. 370/1995**. Με αυτήν ορίζεται ότι εφόσον στη χώρα καταγωγής ένας προσφέρων έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει μέρος σε διαγωνισμούς, δεν μπορεί να αποκλείεται με μόνη την αιτιολογία ότι σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους όπου διενεργείται ο διαγωνισμός πρέπει να είναι είτε φυσικό είτε νομικό πρόσωπο.

Επίσης ορίζεται ότι η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από τα νομικά πρόσωπα που λαμβάνουν μέρος στο διαγωνισμό να δηλώσουν τα στοιχεία και τα επαγγελματικά προσόντα των φυσικών προσώπων που θα εκτελέσουν την παροχή.

Τέλος επαναλαμβάνεται η ρύθμιση της παλαιάς οδηγίας (93/36/ΕΟΚ) σχετικά με τις κοινοπραξίες, κατά την οποία α) είναι ελεύθερη η συμμετοχή κοινοπραξιών στους διαγωνισμούς β) δεν μπορεί να ζητείται από τις κοινοπραξίες να λάβουν ιδιαίτερη νομική μορφή για τη συμμετοχή τους, μπορεί όμως να προβλέπεται στην

προκήρυξη ότι η κοινοπραξία στην οποία θα ανατεθεί η προμήθεια, θα λάβει ειδική νομική μορφή, εφόσον αυτό δικαιολογημένα κρίνεται αναγκαίο για την εκτέλεση της σύμβασης.

ΑΡΘΡΟ 5

Όροι σχετικά με τις συμφωνίες που έχουν συναφθεί στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου

Η διάταξη αυτή αντιστοιχεί στο **άρθρο 18 του Π.Δ. 370/1995** και ορίζει ότι τα Κράτη- Μέλη δεν μπορούν να μεταχειρίζονται δυσμενέστερα τους διαγωνιζόμενους που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε. σε σχέση με τους διαγωνιζόμενους που προέρχονται από χώρες που έχουν υπογράψει τη συμφωνία περί δημοσίων συμβάσεων που συνήφθη στο πλαίσιο των πολυμερών διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης.

ΑΡΘΡΟ 6

Εχεμύθεια

Η διάταξη αυτή αντιστοιχεί στις **παρ. 10 και 12 του άρθρου 14 του Π.Δ. 370/1995**. Προβλέπεται ότι η αναθέτουσα αρχή δεν αποκαλύπτει σε τρίτους πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις προσφορές που έχουν κατατεθεί και έχουν χαρακτηριστεί ως εμπιστευτικές από τους ίδιους τους οικονομικούς φορείς. Εξαιρούνται οι προβλεπόμενες από το άρθρο 35 παρ. 4 της Οδηγίας πληροφορίες που διαβιβάζονται στις Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και η από το άρθρο 41 σχετική ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων.

ΑΡΘΡΟ 7

Ποσά των κατώτατων ορίων των δημοσίων συμβάσεων

Τα κατώτατα όρια για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών όπως αυτά τροποποιήθηκαν με τον αριθμ. 2083/2005 Κανονισμό της Επιτροπής καθορίζονται πλέον σε ΕΥΡΩ και έχουν ως εξής :

α) 137.000 ΕΥΡΩ (χωρίς ΦΠΑ) για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών όταν αυτές συνάπτονται

- από τις αναθέτουσες αρχές, οι οποίες είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές του Παραρτήματος IV της Οδηγίας ή

- από αναθέτουσες αρχές, οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, για τα προϊόντα που ορίζονται στο Παράρτημα V

β) 211.000 ΕΥΡΩ (χωρίς ΦΠΑ) για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που συνάπτονται

-είτε από αναθέτουσες αρχές άλλες από εκείνες που αναφέρονται στο Παράρτημα IV

-είτε από τις αναθέτουσες αρχές που αναφέρονται στο Παράρτημα IV και οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αφορούν προϊόντα τα οποία δεν καλύπτει το Παράρτημα V.

Συνεπώς στις διατάξεις της Οδηγίας υπάγονται όλες οι συμβάσεις προμηθειών που ο προϋπολογισμός τους είναι ίσος ή μεγαλύτερος των παραπάνω ποσών κατά περίπτωση.

Σύμφωνα με το άρθρο 78 της Οδηγίας τα όρια αυτά (όπως και τα υπόλοιπα όρια των δημοσίων συμβάσεων της Οδηγίας) θα επανεξετάζονται κάθε δύο χρόνια και θα ορίζονται (πιθανώς) νέα. Για τον ορισμό νέων ορίων θα υπάρχει έγκαιρη ενημέρωση των αναθετουσών αρχών με κάθε πρόσφορο μέσο.

ΑΡΘΡΟ 8

Συμβάσεις που επιδοτούνται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50 % από τις αναθέτουσες αρχές

Το άρθρο αυτό δεν αφορά προμήθειες.

ΑΡΘΡΟ 9

Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας των δημοσίων συμβάσεων, των συμφωνιών-πλαίσιο και των δυναμικών συστημάτων αγορών

Αναφέρονται λεπτομερειακά οι μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας των δημοσίων συμβάσεων, προκειμένου να κριθεί αν υπερβαίνουν ή όχι το όριο εφαρμογής της Οδηγίας. Στις συμβάσεις των προμηθειών αναφέρονται συγκεκριμένα οι παράγραφοι 1, 2, 3, 5^β, 6, 7 και 9.

Το άρθρο 9 αντιστοιχεί εν μέρει στις **παρ 7 και 8 του άρθρου 2 του Π.Δ 370/1995**, εισάγει όμως νέες μεθόδους υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας τους.

Νέα εντελώς διάταξη είναι η της παρ. 9 που αναφέρεται στον τρόπο υπολογισμού της αξίας της **συμφωνίας – πλαίσιο**.

Εφιστάται ιδιαίτερα, επ' ευκαιρία εφαρμογής της νέας Οδηγίας, η προσοχή των οργάνων της διοίκησης, στην αποφυγή κατάπτωσης των συμβάσεων, όταν έχει ως συνέπεια την αποφυγή της δημοσίευσης των προκηρύξεων στην Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

ΑΡΘΡΑ 10 – 18

Το άρθρο 10 αναφέρεται σε ειδικές κατηγορίες συμβάσεων και οι διατάξεις τους αντιστοιχούν στο **άρθρο 2 παρ.9 του Π.Δ. 370/1995**.

Το άρθρο 11 αποτελεί νέα διάταξη με τη οποία εισάγεται η δυνατότητα διενέργειας διαγωνισμού από κεντρική αρχή για λογαριασμό φορέα - αναθέτουσας αρχής και αντιστοιχεί στις ρυθμίσεις της **παρ. 4 του άρθρου 2 του Ν.2286/95**.

Το άρθρο 12 αφορά συμβάσεις που συνάπτονται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών.

Το άρθρο 13 αποτελεί νέα διάταξη και δεν αφορά συμβάσεις προμηθειών.

Τα άρθρα 14 και 15 αντιστοιχούν στις διατάξεις του **άρθρου 3 παρ. 3 και παρ.4 του Π.Δ του 370/1995**, αντίστοιχα.

Τα άρθρα 16-18 αφορούν συμβάσεις παροχής υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 19

Συμβάσεις ανατιθέμενες κατά αποκλειστικότητα

Το άρθρο αυτό αποτελεί **νέα** διάταξη που προβλέπει τη δυνατότητα των κρατών-μελών να παραχωρούν κατ' αποκλειστικότητα δικαίωμα συμμετοχής σε διαδικασίες ανάθεσης, σε προστατευόμενα εργαστήρια που η πλειοψηφία των εργαζομένων τους είναι άτομα με ειδικές ανάγκες. Η ενεργοποίηση της δυνατότητας αυτής απαιτεί τη θέσπιση νομοθετικού πλαισίου.

ΑΡΘΡΑ 20-22

Αφορούν δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 23

Τεχνικές προδιαγραφές

Αντιστοιχεί στο **άρθρο 16 του Π.Δ. 370/1995** και αφορά κατ' αρχήν υποχρεώσεις των κρατών μελών, τα οποία πρέπει να θεσπίσουν τεχνικές προδιαγραφές για το

αντικείμενο των δημοσίων συμβάσεων. Περαιτέρω οι τεχνικές αυτές προδιαγραφές πρέπει να εισάγονται στα συμβατικά στοιχεία των διαγωνισμών (προκηρύξεις, συμπληρωματικά έγγραφα) με αναφορά και παραπομπή των στοιχείων αυτών στην υποχρεωτική εφαρμογή των προδιαγραφών.

Με το άρθρο 23 εισάγεται γενική αρχή (**παρ. 2**) κατά την οποία οι τεχνικές προδιαγραφές (πρέπει να) εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση στους προσφέροντες και να μην έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία φραγμών στον ανταγωνισμό. Επίσης πρέπει να λαμβάνουν κατά το δυνατόν μέριμνα α) για την προσβασιμότητα των ατόμων με ειδικές ανάγκες και β) την ικανοποίηση των αναγκών όλων των χρηστών του αντικείμενου της σύμβασης (**παρ. 1 εδ. 2**).

Η **παρ. 3** του άρθρου 23 αναφέρεται στην ισχύ των τεχνικών προδιαγραφών (κατ' αρχήν ισχύουν οι εθνικοί τεχνικοί κανόνες αν συμβιβάζονται με το κοινοτικό δίκαιο, ακολούθως οι τεχνικές προδιαγραφές που διατυπώνονται στο παράρτημα VI της Οδηγίας, κ.λ.π.). Κάθε παραπομπή πρέπει να συνοδεύεται από τη μνεία «ή ισοδύναμο».

Η **παρ. 4** αναφέρεται στην υποχρέωση των αναθετουσών αρχών να δέχονται τις προσφορές, όταν παραπέμπουν σε προδιαγραφές κατά την παρ.3^α, εφόσον ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του ότι οι λύσεις που προτείνει πληρούν κατά ισοδύναμο τρόπο τις απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών. Ενδεδωγμένο μέσο προς απόδειξη της ισοδυναμίας μπορεί να αποτελεί τεχνικός φάκελος του κατασκευαστή ή έκθεση δοκιμών από αναγνωρισμένο οργανισμό. Είναι πρόδηλο ότι με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 η Οδηγία υποδεικνύει τη διατύπωση του σχετικού όρου των προκηρύξεων προκειμένου να αποδειχθεί η ισοδυναμία της προτεινόμενης τεχνικής λύσης με τη ζητούμενη.

Η **παρ. 5** αναφέρεται στην υποχρέωση των αναθετουσών αρχών να δέχονται ως αποδεδειγμένες τις ζητούμενες με την προκήρυξη απαιτήσεις επιδόσεων ή λειτουργικών απαιτήσεων, εφόσον αυτές προκύπτουν από εθνικά πρότυπα άλλων Κρατών- Μελών που αποτελούν μεταφορά ευρωπαϊκού προτύπου, ή πληρούν μια ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση, ή μια κοινή τεχνική προδιαγραφή, ένα διεθνές πρότυπο ή ένα τεχνικό πλαίσιο αναφοράς που έχει εκπονηθεί από ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης.

Εξάλλου αποτελεί υποχρέωση του προσφέροντα να αποδεικνύει με την προσφορά του, ότι το προϊόν που πληροί το πρότυπο ανταποκρίνεται στις ζητούμενες λειτουργικές επιδόσεις ή απαιτήσεις.

Η **παρ. 6** εξειδικεύει μια νέα δυνατότητα των αναθετουσών αρχών, δηλαδή να εισάγουν περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά στις απαιτήσεις της σύμβασης, με όρους επιδόσεων ή λειτουργικών απαιτήσεων. Σχετική με τη δυνατότητα αυτή είναι και η

διάταξη της παρ. 3 β του ίδιου άρθρου. Ορίζονται επίσης λεπτομέρειες που αφορούν τα οικολογικά σήματα.

Η **παρ. 7** ορίζει την έννοια των «αναγνωρισμένων οργανισμών» η οποία απαντάται σε αρκετά σημεία της Οδηγίας και καθιερώνει υποχρέωση των αναθετουσών αρχών να αποδέχονται τα πιστοποιητικά που εκδίδουν οι οργανισμοί αυτοί.

Η **παρ. 8** επαναλαμβάνει τις διατάξεις της προηγούμενης Οδηγίας, οι οποίες είχαν ενσωματωθεί ως **παρ. 7 του άρθρου 16 του Π.Δ. 370/1995**.

ΑΡΘΡΟ 24 **Εναλλακτικές προσφορές**

Οι διατάξεις του άρθρου αυτού αντιστοιχούν στις διατάξεις των **παρ. 3 και 4 του άρθρου 12 του Π.Δ. 370/1995**, σχετικά με τη δυνατότητα υποβολής εναλλακτικών προσφορών, όταν επιλέγεται ως κριτήριο ανάθεσης η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Τίθεται επίσης ο κανόνας ότι όταν δεν υπάρχει ρητή πρόβλεψη περί υποβολής εναλλακτικών προσφορών σε μια προκήρυξη, η υποβολή τέτοιων προσφορών απαγορεύεται.

ΑΡΘΡΟ 25 **Υπεργολαβίες**

Αντιστοιχεί στο δεύτερο εδάφιο της **παρ. 4 του άρθρου 12 του Π.Δ. 370/1995** και αφορά δυνατότητα πρόβλεψης υπεργολαβιών.

ΑΡΘΡΟ 26 **Όροι εκτέλεσης της σύμβασης**

Εισάγει **νέα ρύθμιση**, σύμφωνα με την οποία μπορεί να προβλέπονται από την προκήρυξη ειδικοί όροι σχετικά με την εκτέλεση μιας σύμβασης (εφόσον οι όροι αυτοί είναι συμβατοί με το κοινοτικό δίκαιο) που μπορεί να αφορούν ιδίως (άρα η αναφορά είναι ενδεικτική) σε κοινωνικές ή περιβαλλοντικές παραμέτρους (π.χ εφαρμογή περιβαλλοντικών όρων). Αν δεν προβλέπονται τέτοιοι ειδικοί όροι δεν μπορούν να επιβληθούν στον ανάδοχο εκ των υστέρων.

ΑΡΘΡΟ 27 **Υποχρεώσεις σχετικά με τη φορολογία, την προστασία του περιβάλλοντος και τις διατάξεις περί προστασίας και συνθηκών εργασίας**

Το άρθρο αυτό δεν αφορά προμήθειες.

ΑΡΘΡΟ 28

Χρήση των ανοικτών, κλειστών και με διαπραγμάτευση διαδικασιών και του ανταγωνιστικού διαλόγου

Στο άρθρο αυτό γίνεται αναφορά στις δυνατές επιλογές των αναθετουσών αρχών, σχετικά με τη διαδικασία ανάθεσης και αντιστοιχεί στα **άρθρα 6 παρ.1 και 7 παρ. 1 και 2 του Π.Δ. 370/1995**. Υφίστανται κατ'αρχήν οι γνωστές διαδικασίες δηλαδή ανοικτές, κλειστές, με διαπραγμάτευση - με ή χωρίς δημοσίευση προκήρυξης- (περίπτωση α, β, γ, δ του άρθρου 1 της παρούσας οδηγίας). Εισάγεται επίσης η διαδικασία με τη χρήση ανταγωνιστικού διαλόγου (άρθρο 29), η οποία μπορεί να επιλεγεί με κάποιες προϋποθέσεις.

ΑΡΘΡΟ 29

Ανταγωνιστικός διάλογος

Η χρήση ανταγωνιστικού διαλόγου για την ανάθεση μιας σύμβασης αποτελεί δυνατότητα των Κρατών - Μελών και η εφαρμογή της προϋποθέτει την θέσπιση λεπτομερών διατάξεων. Για το λόγο αυτό, και μέχρι να θεσπισθούν οι διατάξεις αυτές, συνιστάται να αποφεύγεται η εφαρμογή αυτής της διαδικασίας.

ΑΡΘΡΟ 30

Περιπτώσεις στις οποίες δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού

Αντιστοιχεί στις **παρ. 1 έως και 4 του άρθρου 10 του Π.Δ. 370/1995** και ρυθμίζει κατά τον ίδιο ακριβώς τρόπο την εξαιρετική και υπό αυστηρές προϋποθέσεις διαδικασία της ανάθεσης με διαπραγμάτευση, μετά από δημοσίευση προκήρυξης, εισάγοντας και νέες διατάξεις σχετικές με την οργάνωση της διαδικασίας της διαπραγμάτευσης.

Η **παρ. 2** είναι **νέα διάταξη** και επισημαίνει ότι η αναζήτηση της καλύτερης προσφοράς στα πλαίσια της διαπραγμάτευσης πρέπει να γίνεται με εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης της παρ. 1 του άρθρου 53 («χαμηλότερη τιμή» ή «πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά»).

Η **παρ. 3** είναι **νέα** επίσης και ορίζει ότι κατά τη διάρκεια της διαπραγμάτευσης πρέπει να εξασφαλίζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των προσφερόντων.

Η **παρ. 4** είναι **νέα** επίσης και ορίζει ότι εφόσον ορίζεται σχετικά στην προκήρυξη, μπορεί να προβλέπεται η διαπραγμάτευση σε γύρους, με εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης και η μείωση του αριθμού των συμμετεχόντων σε κάθε γύρο.

ΑΡΘΡΟ 31

Περιπτώσεις στις οποίες δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού

Αντιστοιχεί στο **άρθρο 10 παρ. 5 του Π.Δ. 370/1995** και ρυθμίζει κατά τον ίδιο ακριβώς τρόπο την εξαιρετική και υπό αυστηρές προϋποθέσεις διαδικασία της ανάθεσης με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης.

Οι προϋποθέσεις τήρησης της διαδικασίας αυτής αναφέρονται στις περ. (1) και (2) του παρόντος άρθρου.

ΑΡΘΡΟ 32

Συμφωνίες-πλαίσιο

Προβλέπει τη δυνατότητα σύναψης συμφωνίας – πλαίσιο (εφόσον το Κράτος- Μέλος προβλέψει σχετικά, εισάγοντας τις κατάλληλες ρυθμίσεις που θα καταστήσουν εφαρμόσιμη τη σχετική πρόβλεψη της Οδηγίας). Σημειώνεται ότι η σύναψη συμφωνίας- πλαισίου **δεν αποτελεί ιδιαίτερη διαδικασία ανάθεσης** (γι' αυτό και δεν αναφέρεται στο άρθρο 28), **αλλά ιδιαίτερη μορφή συμβάσεως**.

Δεδομένου ότι οι ρυθμίσεις της Οδηγίας είναι πολύ γενικές και απαιτούν λεπτομερέστερη αντιμετώπιση των σχετικών θεμάτων, συνιστάται να αποφεύγεται η κατάρτιση τέτοιας μορφής σύμβασης έως ότου ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα.

ΑΡΘΡΟ 33

Δυναμικά συστήματα αγορών

Η εφαρμογή του άρθρου αυτού (δυναμικά συστήματα αγορών) αποτελεί δυνατότητα του Κράτους- Μέλους και πρέπει να ρυθμιστεί λεπτομερώς το σχετικό νομικό πλαίσιο. Ισχύει ό,τι και στην περίπτωση των άρθρων 29 και 32.

ΑΡΘΡΟ 34

Συμβάσεις δημοσίων έργων: ειδικοί κανόνες που αφορούν την κατασκευή κοινωνικών κατοικιών

Το άρθρο αυτό δεν αφορά προμήθειες.

ΑΡΘΡΟ 35

Προκηρύξεις

Αναφέρεται στη δημοσίευση των προκηρύξεων και αντιστοιχεί στις διατάξεις του **άρθρου 8 του Π.Δ. 370/1995**.

Η **παρ. 1** (περ. α΄) αναφέρεται στη δημοσίευση προκαταρκτικής προκήρυξης που αφορά προμήθεια εκτιμώμενης αξίας 750.000 ΕΥΡΩ και άνω και αντιστοιχεί στην **παρ. 1 του άρθρου 8 του Π.Δ 370/1995**. Με αυτή διευκρινίζεται ότι η τήρηση της διαδικασίας αυτής είναι υποχρεωτική μόνο όταν η αναθέτουσα αρχή σκοπεύει να ασκήσει το δικαίωμα της για μείωση των προθεσμιών δημοσίευσης.

Η **παρ. 2** αντιστοιχεί στην **παρ. 2 του άρθρου 8 του Π.Δ. 370/1995**.

Η **παρ. 3** αναφέρεται σε δυναμικά συστήματα αγορών και ισχύουν τα προαναφερθέντα στο άρθρο 33.

Η **παρ. 4** αντιστοιχεί στην **παρ. 5 του άρθρου 8 του Π.Δ. 370/1995** (κοινοποίηση αποτελεσμάτων διαδικασίας σύναψης στην Ε.Ε., εντός 48 ημερών από τη σύναψη).

ΑΡΘΡΟ 36

Σύνταξη και λεπτομέρειες δημοσίευσης των προκηρύξεων

Οι διατάξεις του άρθρου αυτού αφορούν τον τρόπο σύνταξης και τις λεπτομέρειες δημοσίευσης των προκηρύξεων και αντιστοιχούν στις διατάξεις των **παρ. 6 έως και 10 του άρθρου 8 του Π.Δ. 370/1995**, καθώς και των **παρ. 11 και 12 του ίδιου άρθρου**, όπως αυτές αντικαταστάθηκαν με την **παρ. 5 του άρθρου 2 του Π.Δ. 105/2000**.

Η **παρ. 1** προβλέπει ότι τα έντυπα που χρησιμοποιούνται για τη σύνταξη των σχετικών περιλήψεων των προκηρύξεων που αποστέλλονται στην Ε.Ε. για δημοσίευση περιέχονται στο Παράρτημα VII της Οδηγίας.

Υπενθυμίζεται ότι πρόσφατα τέθηκε σε εφαρμογή η υπ΄ αριθ. Π1 - 937/21-02-2006 Εγκύκλιος της Γ.Γ.Ε. του ΥΠ.ΑΝ περί εφαρμογής των νέων προτύπων δημοσιότητας, που εισάγει η Οδηγία 2005/51/ΕΚ και ο Κανονισμός 1564/2005 της Επιτροπής.

Οι **παρ. 2 και 3** προβλέπουν τον τρόπο αποστολής (με ηλεκτρονικό τρόπο ή άλλα μέσα).

Η **παρ. 4** αφορά υποχρεώσεις των οργάνων της Κοινότητας.

Η **παρ. 5** αντιστοιχεί στην **παρ. 7 του άρθρου 8 Π.Δ. 370/1995** και ταυτίζεται κατά το νόημά της.

Η **παρ. 6** ορίζει ότι οι περιλήψεις των προκηρύξεων που αποστέλλονται στην Ε.Ε. και δεν είναι σε ηλεκτρονική μορφή πρέπει να περιορίζονται σε 650 περίπου λέξεις. Οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να φροντίζουν ώστε να είναι σε θέση να αποδείξουν την ημερομηνία αποστολής (παρ. 7). Οι παρ. 6 και 7 αντιστοιχούν στις **παρ. 10 και 8 του άρθρου 8 του Π.Δ. 370/1995**.

Η **παρ.8** αναφέρεται στην χορήγηση βεβαίωσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις αναθέτουσες αρχές περί της ημερομηνίας της δημοσίευσης.

ΑΡΘΡΟ 37 **Μη υποχρεωτική δημοσίευση**

Το άρθρο αυτό επαναλαμβάνει την **παρ. 9 του άρθρου 8 Π.Δ. 370/1995** (περί δυνατότητας δημοσίευσης στην Επίσημη Εφημερίδα των Ε.Κ. προκήρυξης σύμβασης της οποίας η δημοσίευση δεν είναι υποχρεωτική).

ΑΡΘΡΟ 38 **Προθεσμία για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής και για την παραλαβή των προσφορών**

Οι διατάξεις του άρθρου αυτού αναφέρονται στην προθεσμία που πρέπει να μεσολαβήσει από την αποστολή προς δημοσίευση της προκήρυξης μέχρι την ημέρα διεξαγωγής του διαγωνισμού και αντιστοιχούν στα **άρθρα 6 και 7 του Π.Δ. 370/1995** όπως τροποποιήθηκαν με το **άρθρο 2 του Π.Δ 105/2000**. Ειδικότερα κατά τις **παρ. 2 & 4** οι προθεσμίες παραμένουν ίδιες (52 ημέρες ο κανόνας στις ανοικτές διαδικασίες και κατ'εξαιρεση 36 ημέρες όταν έχει δημοσιευτεί προκαταρκτική προκήρυξη και εν πάση περιπτώσει όχι μικρότερη από 22 ημέρες). Η τήρηση της μικρότερης προθεσμίας τελεί υπό προϋποθέσεις (να έχει η ενδεικτική προκήρυξη ορισμένο περιεχόμενο και να έχει δημοσιευτεί σε χρόνο όχι μεγαλύτερο των 12 μηνών πριν από την ημέρα του διαγωνισμού και όχι μικρότερο των 52 ημερών).

Κατά την **παρ. 3**, οι προθεσμίες στις κλειστές διαδικασίες, στη διαδικασία με διαπραγμάτευση μετά από δημοσίευση προκήρυξης και στον ανταγωνιστικό διάλογο ορίζονται σε 37 ημέρες για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής. Στην κλειστή διαδικασία η προθεσμία παραλαβής των προσφορών από τους προεπιλεγέντες ορίζεται στις 40 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης.

Οι **παρ. 5 και 6 είναι νέες διατάξεις** αφορούν τη σύντμηση των προθεσμιών κατά 7 ημέρες όταν οι προκηρύξεις αποστέλλονται προς δημοσίευση με **ηλεκτρονικό μέσο**, σύμφωνα με τη μορφή και τις λεπτομέρειες διαβίβασης του Παραρτήματος VIII σημείο 3 της Οδηγίας. Επίσης μπορεί να συντέμνονται κατά ακόμα 5 ημέρες όταν η πρόσβαση των ενδιαφερομένων στα στοιχεία του διαγωνισμού μπορεί να γίνει με ηλεκτρονικό τρόπο και η πρόσβαση αυτή αναφέρεται στη δημοσίευση (αναφέρεται δηλαδή η ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής) και παρέχεται από τη δημοσίευση και εφεξής. Τονίζεται ιδιαίτερα η χρησιμότητα των ως άνω διατάξεων και συνιστάται η χρήση τους.

Κατά την **παρ. 7** οι προθεσμίες παραλαβής των προσφορών πρέπει να παρατείνονται ανάλογα όταν η συγγραφή υποχρεώσεων (διακήρυξη) και τα συμπληρωματικά έγγραφα ή πληροφορίες δεν παρασχέθηκαν εμπρόθεσμα (παρότι ζητήθηκαν) κατά τις διατάξεις των άρθρων 39 και 40. Το ίδιο συμβαίνει (η ανάλογη δηλαδή παράταση της προθεσμίας) και όταν οι προσφορές μπορούν να συνταχθούν μόνο μετά από επιτόπια εξέταση των εγγράφων. Η διάταξη αυτή είναι αντίστοιχη της **παρ. 5 του άρθρου 6 και της παρ 8 του άρθρου 7 του Π.Δ 370/95.**

Τέλος στην **παρ. 8** προβλέπεται η σύντμηση των προθεσμιών στις περιπτώσεις των διαδικασιών της παρ. 3 του ίδιου άρθρου όταν επείγοντες λόγοι καθιστούν αδύνατη την τήρηση των προθεσμιών.

ΑΡΘΡΟ 39

Ανοικτές διαδικασίες: Συγγραφή υποχρεώσεων, έγγραφα και συμπληρωματικές πληροφορίες

Οι διατάξεις του άρθρου αυτού αντιστοιχούν στις **παρ 3 και 4 του άρθρου 6 καθώς και της παρ 6 του άρθρου 7 του Π.Δ 370/95** και προβλέπουν τις προθεσμίες για την χορήγηση της συγγραφής υποχρεώσεων (διακήρυξη) και των συμπληρωματικών εγγράφων του διαγωνισμού και τη χορήγηση συμπληρωματικών πληροφοριών για τα έγγραφα αυτά.

ΑΡΘΡΟ 40

Προσκλήσεις υποβολής προσφορών, συμμετοχής στον διάλογο ή διαπραγμάτευσης.

Οι διατάξεις του άρθρου αυτού αντιστοιχούν στις διατάξεις του **άρθρου 7 του Π.Δ. 370/1995** και αφορούν το ελάχιστο περιεχόμενο της πρόσκλησης για την υποβολή προσφορών στις κλειστές διαδικασίες, τις διαδικασίες με διαπραγμάτευση ύστερα από δημοσίευση προκήρυξης και τον ανταγωνιστικό διάλογο.

ΑΡΘΡΟ 41

Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων

Αντιστοιχεί στις **παρ. 11 και 12 του άρθρου 8 του Π.Δ. 370/95**, όπως τροποποιήθηκαν με την **παρ. 5 του άρθρου 2 του Π.Δ. 105/2000** σχετικά με τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας ανάθεσης, καθώς και της τυχόν ματαίωσης της κατακύρωσης, στους υποψήφιους και στους προσφέροντες.

ΑΡΘΡΟ 42

Κανόνες που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες

Αναφέρεται στους κανόνες της επικοινωνίας μεταξύ αναθέτουσας αρχής και υποψηφίων ή προσφερόντων.

Παραδεκτά μέσα επικοινωνίας είναι η επιστολή, η τηλεομοιοτυπία (FAX) και τα ηλεκτρονικά μέσα (e-mail).

Το επιλεγέν μέσο δεν πρέπει να περιορίζει τη δυνατότητα πρόσβασης (να είναι γενικά προσιτό δηλαδή) και η επικοινωνία πρέπει να γίνεται με τρόπο που να διασφαλίζεται το απόρρητο (όπου προβλέπεται).

Ιδιαίτερα πρέπει να διασφαλίζεται ότι η προσφορά των διαγωνιζομένων θα γίνει γνωστή μετά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών και το άνοιγμά της.

Οι παρ. 5 και 6 αναφέρονται στους ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς. Για τις εν λόγω ηλεκτρονικές διαδικασίες απαιτείται η θέσπιση ρυθμίσεων.

ΑΡΘΡΟ 43

Περιεχόμενο των πρακτικών

Αντιστοιχεί στην **παρ. 13 του άρθρου 8 του Π.Δ. 370/1995** (κατάρτιση πρακτικού για τα αποτελέσματα διαδικασίας διαγωνισμού και ελάχιστο περιεχόμενο αυτού) και επαναλαμβάνει τις διατάξεις του.

ΑΡΘΡΟ 44

Έλεγχος της καταλληλότητας, επιλογή των συμμετεχόντων και ανάθεση των συμβάσεων

Οι διατάξεις του άρθρου αυτού διαγράφουν τη διαδικασία του διαγωνισμού και κυρίως τον έλεγχο της καταλληλότητας των προσφερόντων και στη συνέχεια την εφαρμογή του επιλεγμένου κριτηρίου ανάθεσης. Αντιστοιχούν με τις διατάξεις της **παρ. 1 του άρθρου 15, κατά ένα μέρος με την παρ. 2 του άρθρου 7 και τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 10 του Π.Δ. 370/1995.**

Η **παρ. 1** ορίζει ότι η ανάθεση των συμβάσεων γίνεται με εφαρμογή ενός εκ των δύο κριτηρίων ανάθεσης του άρθρου 53, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 24 (περί εναλλακτικών προσφορών) **και αφού προηγηθεί έλεγχος της καταλληλότητας των οικονομικών φορέων (προμηθευτών) που δεν έχουν αποκλεισθεί βάσει των άρθρων 45 και 46 της Οδηγίας (αφορούν πληροφορίες για την προσωπική κατάσταση των υποψηφίων όπως πτώχευση, καταδίκη σε ποινικό αδίκημα κ.λ.π.).** Ο έλεγχος της καταλληλότητας γίνεται σύμφωνα με τα κριτήρια οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και των τεχνικών -επαγγελματικών γνώσεων και ικανοτήτων (άρθρα 47-52 της Οδηγίας).

Η **παρ. 2** είναι **νέα διάταξη** και ορίζει ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να θέτουν στην προκήρυξη ελάχιστα επίπεδα ικανότητας που πρέπει να πληρούν οι υποψήφιοι και οι προσφέροντες προκειμένου να κριθούν κατάλληλοι. Τα επίπεδα αυτά και οι πληροφορίες που αποδεικνύουν την ικανοποίησή τους πρέπει να είναι σχετικά και ανάλογα προς το αντικείμενο της σύμβασης (αρχή αναλογικότητας) και να αναφέρονται στην προκήρυξη.

Η **παρ. 3** αντιστοιχεί στην **παρ.2 του άρθρου 7 και στις παρ. 3 και 4 του άρθρου 10 του Π.Δ. 370/1995** και αναφέρεται στις κλειστές διαδικασίες, τις διαδικασίες με διαπραγμάτευση μετά από δημοσίευση προκήρυξης και τον ανταγωνιστικό διάλογο. Ο ελάχιστος αριθμός των υποψηφίων που καλούνται να υποβάλλουν προσφορά είναι πέντε (5) στην κλειστή διαδικασία και τρεις (3) στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση μετά από δημοσίευση προκήρυξης και τον ανταγωνιστικό διάλογο. Ο ανώτατος αριθμός δεν ορίζεται (σε αντίθεση με την Οδηγία 93/36/ΕΟΚ και την παρ.2 του άρθρου 7 και παρ. 3 του άρθρου 10 του Π.Δ. 370/1995). Ορίζεται επίσης ρητά ότι αν ο αριθμός κατάλληλων υποψηφίων δεν είναι ο ελάχιστος καθορισμένος τότε μπορεί η αναθέτουσα αρχή να προχωρήσει το διαγωνισμό (και η πρόβλεψη αυτή είναι νέα). Δεν μπορεί πάντως η αναθέτουσα αρχή να περιλαμβάνει στη διαδικασία της πρόσκλησης υποψηφίους άλλους που δεν υπέβαλαν αίτηση, ή που δεν πληρούν τα καθορισμένα επίπεδα ικανότητας.

Η **παρ. 4** είναι νέα και αναφέρεται στον ανταγωνιστικό διάλογο και στη διαδικασία διαπραγμάτευσης μετά από δημοσίευση προκήρυξης. Ο βαθμιαίος περιορισμός των αποδεκτών τεχνικών λύσεων γίνεται με την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης. Στην τελική φάση πρέπει να υπάρχουν τόσοι ανταγωνιζόμενοι υποψήφιοι ώστε να διασφαλίζεται ο ανταγωνισμός.

ΑΡΘΡΟ 45

Προσωπική κατάσταση του υποψηφίου ή του προσφέροντος

Στο άρθρο 45 προβλέπονται λόγοι αποκλεισμού των υποψηφίων που αναφέρονται στην προσωπική τους κατάσταση.

Η **παρ. 1** εισάγει νέες διατάξεις **υποχρεωτικού αποκλεισμού** εφόσον συντρέχει καταδίκη με τελεσίδικη απόφαση για ένα από τα αδικήματα α) συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση, β) δωροδοκίας, γ) απάτης και δ) νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, **κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο αυτή**. Η Ε.Ε. θεωρεί τόσο σημαντικά τα εν λόγω αδικήματα και δεν επιτρέπει στην αναθέτουσα αρχή να αποφασίσει διαφορετικά.

Εφόσον κριθεί απαραίτητο, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ζητούν διευκρινίσεις από τις αρμόδιες αρχές άλλων Κρατών - Μελών για την προσωπική κατάσταση των υποψηφίων.

Οι **παρ. 2-4** αντιστοιχούν στις διατάξεις των **παρ.1, 2 και 3 του άρθρου 14 του Π.Δ. 370/1995** και τις επαναλαμβάνουν. Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, την προϊσχύουσα Οδηγία 93/36/ΕΟΚ, καθώς και το Π.Δ. 370/1995, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιλέγουν και να περιλαμβάνουν στις προκηρύξεις όλους ή κάποιους από τους λόγους αποκλεισμού της παρ. 2. **Συνιστάται όμως στις αναθέτουσες αρχές η επί το αυστηρότερο ρύθμιση.** Δηλαδή με την κανονιστική απόφαση της διακηρύξεως να απαιτούνται υποχρεωτικά όλα τα δικαιολογητικά των παρ. 2 έως 4 του άρθρου 45 της νέας Οδηγίας, επί ποινή αποκλεισμού των συμμετεχόντων, λύση άλλωστε η οποία εναρμονίζεται και με την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, το οποίο έχει ερμηνεύσει τις ομοίου περιεχομένου διατάξεις του Π.Δ. 370/95 και της Οδηγίας 93/36/ΕΟΚ, αντίστοιχα.

ΑΡΘΡΟ 46

Άδεια άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας

Το πρώτο εδάφιο του άρθρου αντιστοιχεί στην **παρ. 4 του άρθρου 14 του Π.Δ. 370/1995** και ορίζει ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να ζητούν απόδειξη της εγγραφής του υποψηφίου σε επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα, τα οποία καθορίζονται στο παράρτημα ΙΧ Β της Οδηγίας.

ΑΡΘΡΟ 47

Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια

Αντιστοιχεί στις **παρ. 5, 6 και 7 του άρθρου 14 του Π.Δ. 370/1995** και αφορά την απόδειξη της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας των προσφερόντων.

Τα αναφερόμενα στην **παρ. 1** δικαιολογητικά ορίζονται ενδεικτικά (που σημαίνει ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιλέξουν κάποια από αυτά ή και άλλα που δεν προσδιορίζονται στην Οδηγία) στην προκήρυξη και δίνεται η δυνατότητα στον προσφέροντα να επικαλείται ότι δεν μπορεί να προσκομίσει τα ζητούμενα δικαιολογητικά και αντ'αυτών να αποδεικνύει την επάρκειά του με άλλα μέσα (**παρ. 4 παρ. 5**).

Οι **παρ. 2 και 3** είναι **νέες** και ορίζουν ότι ένας υποψήφιος (μεμονωμένη επιχείρηση ή κοινοπραξία) για μια συγκεκριμένη σύμβαση μπορεί να στηρίζεται στις δυνατότητες άλλων φορέων, άσχετα με τη φύση των οικονομικών τους δεσμών, προκειμένου να αποδείξει την ύπαρξη των αναγκαίων χρηματοοικονομικών πόρων. Σε κάθε

περίπτωση πάντως πρέπει να αποδεικνύει ότι θα έχει στη διάθεσή του τους απαραίτητους πόρους, αν αναδειχθεί ανάδοχος-προμηθευτής, προσκομίζοντας (ενδεικτικά) την δέσμευση του τρίτου φορέα. Ο τρόπος απόδειξης πρέπει να προβλέπεται στην προκήρυξη του διαγωνισμού και η απόδειξη καθεαυτή υπόκειται στην κρίση τόσο των οργάνων του διαγωνισμού, όσο και των δικαστηρίων.

Ειδικότερα η κοινοπραξία μπορεί να στηρίζεται και να αποδεικνύει την ικανότητα και επάρκειά της στηριζόμενη στις δυνατότητες κάποιου ή κάποιων από τα μέλη της **(παρ. 3)**.

ΑΡΘΡΟ 48

Τεχνικές ή/και επαγγελματικές ικανότητες

Οι διατάξεις του άρθρου αυτού αντιστοιχούν στις διατάξεις της **παρ. 8 του άρθρου 14 του Π.Δ. 370/1995** και τις επαναλαμβάνουν με κάποιες μικρές αλλαγές.

Η **παρ. 2** προβλέπει ότι οι απαιτήσεις για την απόδειξη της τεχνικο-επαγγελματικής ικανότητας των διαγωνιζομένων πρέπει να είναι ανάλογες με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση της προμήθειας που αποτελεί το αντικείμενο του διαγωνισμού.

Από τα παρατιθέμενα στοιχεία που μπορεί να χρησιμοποιήσει η αναθέτουσα αρχή, αναφέρονται στις συμβάσεις προμηθειών τα υπό στοιχεία α) ii), β), γ), δ) και ι).

Οι **παρ. 3 και 4** είναι **νέες διατάξεις** και αφορούν τη δυνατότητα του διαγωνιζομένου (μεμονωμένης επιχείρησης ή κοινοπραξίας) να στηριχθεί στις δυνατότητες άλλου φορέα για την κάλυψη της καλούμενης τεχνικο-επαγγελματικής ικανότητας. Οι διατάξεις είναι όμοιες με τις παρ. 2 και 3 του προηγούμενου άρθρου.

Η **παρ. 5** είναι επίσης νέα διάταξη και αναφέρεται σε συμβάσεις προμηθειών, για τις οποίες όμως απαιτούνται και τεχνικές εργασίες εγκατάστασης των προϊόντων της προμήθειας. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να αξιολογείται η ικανότητα του διαγωνιζομένου (προμηθευτή) με βάση την τεχνογνωσία, την αποτελεσματικότητα, την πείρα και την αξιοπιστία του.

Η **παρ. 6** αντιστοιχεί στην **παρ. 9 του άρθρου 14 του Π.Δ. 370/1995** και ορίζει ότι η αναθέτουσα αρχή πρέπει να διευκρινίζει στην προκήρυξη ποια δικαιολογητικά από τα αναφερόμενα στην παρ. 2 θα χρησιμοποιηθούν για την απόδειξη της τεχνικο-επαγγελματικής ικανότητας των διαγωνιζομένων. Η απαρίθμηση είναι αποκλειστική και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν άλλα δικαιολογητικά εκτός των ρητώς αναφερομένων στην παρ. 2.

ΑΡΘΡΟ 49

Πρότυπα εξασφάλισης της ποιότητας

Η διάταξη είναι **νέα** και αφορά την δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να ζητά από τους προσφέροντες πιστοποιητικά που βεβαιώνουν την εκ μέρους τους τήρηση κάποιων προτύπων εξασφάλισης της ποιότητας. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να παραπέμπουν σε συστήματα που βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και πιστοποιούνται από οργανισμούς που εφαρμόζουν τη σειρά αυτή για την πιστοποίηση.

Οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να αναγνωρίζουν τα ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς που εδρεύουν σε άλλα Κράτη- Μέλη και ακόμα να αποδέχονται και άλλα αποδεικτικά στοιχεία από τα οποία μπορεί να προκύπτει η εφαρμογή ισοδύναμων μέτρων εξασφάλισης της ποιότητας.

ΑΡΘΡΟ 50

Πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης

Το εν λόγω άρθρο δεν αφορά συμβάσεις προμηθειών.

ΑΡΘΡΟ 51

Συμπληρωματική τεκμηρίωση και πληροφορίες

Αντιστοιχεί στην **παρ. 11 του άρθρου 14 του Π.Δ. 370/1995** και αφορά την δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να καλέσει τους προμηθευτές να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα στοιχεία των άρθρων 45-49 της οδηγίας, τα οποία κατά το μεγαλύτερο μέρος αντιστοιχούν στο **άρθρο 14 του Π.Δ. 370/1995**, όπως προαναφέρθηκε.

ΑΡΘΡΟ 52

Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων και πιστοποίηση από οργανισμούς δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου

Αναφέρεται στους επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων οικονομικών φορέων (επιχειρήσεων) και στην πιστοποίηση από οργανισμούς δημόσιου και ιδιωτικού δικαίου. Αντιστοιχεί (εν μέρει) στο **άρθρο 13 του Π.Δ. 370/1995**, περιέχει όμως και αρκετές νέες διατάξεις.

Η **παρ. 1** αναφέρεται σε ενέργειες των Κρατών- Μελών, τα οποία μπορούν να καθιερώνουν επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων προμηθευτών, ή να πιστοποιούνται αυτοί από δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς πιστοποίησης. Η εγγραφή στους καταλόγους προϋπήρχε, η δυνατότητα πιστοποίησης αποτελεί νέα ρύθμιση.

Περαιτέρω αναφέρεται η υποχρέωση των Κρατών- Μελών να προσαρμόζουν τις προϋποθέσεις εγγραφής ή πιστοποίησης στις διατάξεις των άρθρων 45 (πλην της απόδειξης της ασφαλιστικής και φορολογικής ενημερότητας), 46, 47 (παρ. 1, 4 και 5), 48 (παρ. 1, 2, 5 και 6), 49 και αντιστοιχεί στην παρ. 1 του άρθρου 13 του Π.Δ. 370/1995.

Ακόμα μπορεί να προκύπτει από την εγγραφή ή την πιστοποίηση η πάγια στήριξη που παρέχουν μέλη επιχειρηματικού ομίλου σε μέλη – υποψήφιους του ίδιου ομίλου στους διαγωνισμούς. Δηλαδή η εφαρμογή των διατάξεων των παρ. 2 του άρθρου 47 και 3 του άρθρου 48 (περί στήριξης στις ικανότητες – χρηματοοικονομικές και τεχνικοεπαγγελματικές - άλλων φορέων) μπορεί να αποδεικνύεται και μέσω της εγγραφής στους καταλόγους ή στην πιστοποίηση, εφόσον διαγωνιζόμενος και τρίτος (προσφέρων τη στήριξη) αποτελούν μέλη του ίδιου επιχειρηματικού ομίλου.

Η **παρ. 2** επαναλαμβάνει τις ρυθμίσεις της **παρ. 2 του άρθρου 13 του Π.Δ. 370/1995** και αναφέρεται στην υποκατάσταση των επιμέρους δικαιολογητικών από το πιστοποιητικό εγγραφής στον κατάλογο ή του οργανισμού πιστοποίησης. Στα πιστοποιητικά πρέπει να μνημονεύονται τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή ή η πιστοποίηση, καθώς και η κατάταξη.

Τα ανωτέρω πιστοποιητικά συνιστούν για τις αναθέτουσες αρχές των άλλων Κρατών-Μελών τεκμήριο καταλληλότητας μόνο σε σχέση με τα οριζόμενα από το άρθρο 45 παρ. 1 και παρ. 2 σημεία α) έως δ) και ζ), το άρθρο 46, το άρθρο 47 παρ. 1 σημεία β) και γ) και το άρθρο 48 παρ. 2 σημεία α) ii), β), γ), δ) και ι) για του προμηθευτές. Η διάταξη αυτή αντιστοιχεί στην διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 13 την οποία όμως τροποποιεί.

Η τυχόν αμφισβήτηση των πληροφοριών που μπορούν να συναχθούν από τα πιστοποιητικά πρέπει να συνοδεύεται υποχρεωτικά από επαρκή και πειστική αιτιολόγηση (**παρ. 4**). Οι διατάξεις των παρ. 3 και 4 εφαρμόζονται μόνο προς όφελος των προμηθευτών που είναι εγκατεστημένοι στο Κράτος - Μέλος που έχει καταρτίσει τον κατάλογο. Η παρ. 4 αντιστοιχεί στο **2^ο και 3^ο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 13 του Π.Δ. 370/1995**.

Η **παρ. 5** ορίζει ότι είναι δυνατή η εγγραφή στους καταλόγους ενός Κράτους- Μέλους και προσφερόντων που είναι υπήκοοι άλλων Κρατών- Μελών. Κατά την εγγραφή το κράτος που τηρεί τον κατάλογο πρέπει να αντιμετωπίζει, με βάση την αρχή της ίσης μεταχείρισης, τους ημεδαπούς και τους αλλοδαπούς οικονομικούς φορείς.

Η εγγραφή στον κατάλογο δεν μπορεί να επιβάλλεται στους προσφέροντες άλλων Κρατών - Μελών για τη συμμετοχή τους στο διαγωνισμό. Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να αναγνωρίζουν τα ισοδύναμα πιστοποιητικά που εκδίδουν άλλα Κράτη - Μέλη και ακόμα να αποδέχονται και άλλα ισοδύναμα μέσα απόδειξης.

Οι **παρ. 6-8** αφορούν υποχρεώσεις των Κρατών - Μελών σχετικά με τη διαδικασία εγγραφής στους καταλόγους που τηρούν και την ενημέρωση της Επιτροπής για τον οργανισμό που δέχεται αιτήσεις εγγραφής.

ΑΡΘΡΟ 53 **Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων**

Αναφέρεται στα κριτήρια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τις αναθέτουσες αρχές για την ανάθεση των συμβάσεων και αντιστοιχεί (επαναλαμβάνοντας κατά το μεγαλύτερο μέρος τις διατάξεις του) **στο άρθρο 15 του Π.Δ. 370/1995**.

Τα κριτήρια ανάθεσης είναι δύο:

α) Αποκλειστικά η χαμηλότερη τιμή ή

β) Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, η οποία προκύπτει από τη στάθμιση διαφόρων υποκριτηρίων τα οποία συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης, όπως (ενδεικτικά) η ποιότητα, η τιμή, η τεχνική αξία, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, το κόστος λειτουργίας κλπ. Τα κριτήρια που τίθενται πρέπει να είναι σαφή και αποτελεσματικά.

Η **παρ. 2** περιέχει **νέα διάταξη** ορίζοντας ότι στην προκήρυξη πρέπει να καθορίζεται η βαρύτητα των υποκριτηρίων όταν η ανάθεση γίνεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, ακόμα και με τον καθορισμό μιας ψαλίδας με το κατάλληλο εύρος. Επικουρικά, αν για βάσιμο λόγο (που μπορεί να αποδειχθεί) δεν μπορεί να γίνει ο καθορισμός αυτός, τότε αρκεί η κατάταξη των κριτηρίων σε φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας.

ΑΡΘΡΟ 54 **Χρησιμοποίηση ηλεκτρονικών πλειστηριασμών**

Αφορά τη δυνατότητα χρήσης ηλεκτρονικών πλειστηριασμών. Για να τύχει εφαρμογής απαιτείται ειδική και τεχνική διερεύνηση και στη συνέχεια νομοθετική ρύθμιση του θέματος.

ΑΡΘΡΟ 55 **Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές**

Αφορά στην υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής, **πριν απορρίψει οποιαδήποτε προσφορά ως ασυνήθιστα χαμηλή σε σχέση με το αντικείμενο της**

σύμβασης, να ζητά από τον προσφέροντα αιτιολόγησή της. Η διάταξη αυτή αντιστοιχεί στην παρ. 4 του άρθρου 15 του Π.Δ. 370/1995.

ΑΡΘΡΑ 56-74

Αφορούν συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων.

ΑΡΘΡΑ 75 και 76

Στατιστικές υποχρεώσεις - Περιεχόμενο στατιστικής κατάστασης

Προβλέπουν υποχρεώσεις για την συλλογή και αποστολή στατιστικών στοιχείων κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στα εν λόγω άρθρα.

ΑΡΘΡΑ 77, 78 και 79

Αφορούν αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

ΑΡΘΡΟ 82

Κατάργηση

Η Οδηγία 93/36/ΕΟΚ παύει να ισχύει από την 1^η Φεβρουαρίου 2006 και εντεύθεν. Τυχόν παραπομπές στην καταργούμενη Οδηγία θεωρείται ότι γίνονται στις αντίστοιχες διατάξεις της νέας, κατά τον πίνακα αντιστοιχίας του Παραρτήματος XII.

Γ' ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

Μετά τη διαμόρφωση του κατά τα άνω νομικού πλαισίου, οι αποφάσεις των διακηρύξεων θα πρέπει να εκδίδονται σύμφωνα με την Οδηγία 2004/18/ΕΚ και ως εκ τούτου θα πρέπει, όπου απαιτείται, να γίνουν οι κατάλληλες τροποποιήσεις ή προσθήκες. Ενδεικτικά σημειώνονται τα εξής:

I. Στα έχοντας υπόψη της απόφασης δ/ξεως (ανοιχτού ή κλειστού διαγωνισμού) θα πρέπει

- να γίνει αναφορά της «Οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31^{ης} Μαρτίου 2004 (ΕΛ 134/30-04-2004) περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών»

- να συμπληρωθεί ότι οι διατάξεις των Π.Δ. 370/1995, 105/2000 και 394/1996 ισχύουν «**κατά το μέρος που αυτές δεν αντίκεινται στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ**»

II. Στους όρους των διακηρύξεων (ανοιχτού και κλειστού διαγωνισμού) θα πρέπει να προστεθεί νέα παράγραφος με τα προβλεπόμενα από το άρθρο 45 παρ. 1 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, ως εξής:

1. Κάθε υποψήφιος ή προσφέρων **αποκλείεται** από τη διαδικασία διαγωνισμού εφόσον έχει εκδοθεί σε βάρος του τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση που αφορά τα παρακάτω αδικήματα:

- α) **συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση**, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της κοινής δράσης της 98/773/ΔΕΥ του Συμβουλίου.
- β) **δωροδοκία**, όπως αυτή ορίζεται αντίστοιχα στο άρθρο 3 της πράξης του Συμβουλίου της 26^{ης} Μαΐου 1997 και στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της κοινής δράσης 98/742/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου.
- γ) **απάτη**, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- δ) **νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες**, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 της οδηγίας 91/308/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10^{ης} Ιουνίου 1991, για την πρόληψη χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Στο απαιτούμενο από τις διακηρύξεις απόσπασμα ποινικού μητρώου, έκδοσης τελευταίου τριμήνου θα πρέπει να προκύπτει ότι δεν έχουν καταδικασθεί για:

- α) αδίκημα σχετικό με την άσκηση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας και
- β) τα από την ως άνω παρ. 1 προβλεπόμενα υπό σημεία α) – δ) αδικήματα.

Υπόχρεοι στην προσκόμιση ποινικού μητρώου είναι:

- φυσικά πρόσωπα
- ομόρρυθμοι εταίροι και διαχειριστές Ο.Ε. και Ε.Ε.
- διαχειριστές Ε.Π.Ε
- Πρόεδρος, Δ/νων Σύμβουλος και μέλη Δ.Σ. για Α.Ε.
- Σε κάθε άλλη περίπτωση νομικού προσώπου οι νόμιμοι εκπρόσωποί του.

2. Κατά τα λοιπά τα δικαιολογητικά του άρθρου 6 του Π.Δ. 394/96 αντιστοιχούν στα προβλεπόμενα από το άρθρο 45 παρ. 2 και 46 της Οδηγίας.

3. Τα απαιτούμενα από το άρθρο 8 του Π.Δ. 394/96 δικαιολογητικά αντιστοιχούν στα προβλεπόμενα από τις διατάξεις των άρθρων 47 και 48 της Οδηγίας.

4. Τα απαιτούμενα από το άρθρο 18 του Π.Δ. 394/96 δικαιολογητικά σχετίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 25 της Οδηγίας.

Επίσης ο φάκελος των δικαιολογητικών συμμετοχής εκτός των παραπάνω πρέπει να περιέχει και τα νομιμοποιητικά έγγραφα κάθε συμμετέχοντος όπως το ΦΕΚ ίδρυσης και τις τροποποιήσεις του (για διαγωνιζόμενους με μορφή ΑΕ και ΕΠΕ), επικυρωμένο αντίγραφο ή απόσπασμα του καταστατικού του διαγωνιζομένου και των εγγράφων τροποποιήσεών του (για ΟΕ και ΕΕ). Στοιχεία και έγγραφα από τα οποία πρέπει να προκύπτουν τα μέλη του Δ.Σ. τα υπόλοιπα πρόσωπα που έχουν δικαίωμα να δεσμεύουν με την υπογραφή τους την Ε.Ε. και τα έγγραφα της νομιμοποίησης αυτών, αν αυτό δεν προκύπτει ευθέως από το καταστατικό, αναλόγως με τη νομική μορφή των εταιρειών ή κάθε άλλου νομικού προσώπου.

Σημειώνεται ότι στους όρους των διακηρύξεων (ανοιχτού και κλειστού διαγωνισμού) θα πρέπει να παραμείνει η σχετική πρόβλεψη ότι οι συμμετέχοντες ή οι προσφέροντες **υποβάλλουν μαζί με την προσφορά/ αίτηση συμμετοχής τους τα απαιτούμενα για κάθε είδος διαγωνισμού δικαιολογητικά, άλλως η προσφορά/ αίτηση συμμετοχής τους θα απορρίπτεται.**

Επίσης, τα υπό στοιχεία I και II σημεία (προσθήκες- τροποποιήσεις) θα πρέπει να αναφέρονται αναλόγως και στη σχετική πρόσκληση για τη διενέργεια της **διαγωνιστικής διαδικασίας κλειστού διαγωνισμού ή διαδικασίας ανάθεσης.**

Η παρούσα εγκύκλιος θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Γεν. Γραμματείας Εμπορίου www.gge.gr συνοδευόμενη από το κείμενο της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ με τα παραρτήματά της.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

Ι. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

- Όλους τους φορείς του Ν.2286/95
- Όλα τα Υπουργεία – Δ/σεις Προμηθειών
Με την παράκληση να ενημερώσουν τους φορείς που εποπτεύουν
- Επιμελητήρια

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

- 1^η, 2^η, 3^η και Τεχνική Δ/ση Κρατ. Προμηθειών
- Δ/ση Διοικητικού Γεν. Γραμμ. Εμπορίου –Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας
- Προέδρους ΜΕΕ και ΕΚΠ
- Δ/ση Πολιτικής Προμηθειών, Τμήμα Α'

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- Γραφείο κ. Υπουργού Ανάπτυξης
- Γραφείο Υφυπουργού κ. Παπαθανασίου
- Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα Εμπορίου
- Γραφείο κ. Γεν. Δ/ντή Κρατικών Προμηθειών